

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 348/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou ADVOKA, s. r. o., Komárnická 36, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ľuboš Pejhovský, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 274/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2010 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 274/2015.

2. Zo sťažnosti vyplynuli najmä tieto relevantné skutočnosti:

«... 1) V júli 2009 sa uskutočnilo prevzatie právneho zastúpenia sťažovateľa /p. [REDACTED] / a to na základe žaloby podanej vo februári 2008 voči nemu (i jeho vtedajšej manželke) zo strany firmy Ekonomické stavby s.r.o. Štitáre, presnejšie povedané ako reakcia na platobný rozkaz vydaný OS v Pezinku pod č. 17 Ro 1924/2008 Pán [REDACTED] podal dňa 21. 07. 2009 kvalifikovaný, riadne odôvodnený odpor.

V januári 2010 sa k tomu odporu vyjadrila žalobcovská firma, nasledovalo pojednávanie dňa 25. 06. 2010. Od podania žaloby uplynuli už viac ako dva roky a pre realizovanie zámeru súdu ustanoviť znalca na ohodnotenie reálne uskutočnených stavebných prác nebolo nutné ani tak dlho čakať ani nariadovať pojednávanie.

Ustanovený - v poradí druhý znalec (p. Ing. [REDACTED]) kontaktoval vtedajšiu právnu zástupkyňu p. [REDACTED] /sťažovateľa v kontexte predkladanej ústavnej sťažnosti/ až v máji 2011. Na posudok z 20. 06. 2011 p. [REDACTED] ako žalovaný subjekt reagoval promptne: pozitívne komponovaným listom z 22. 07. 2011.

Potom p. [REDACTED] urgoval procesný pokrok (27. 08. 2012 a 03. 12. 2012). Súd - zrejme pod týmto tlakom - vytýčil pojednávanie na február 2013. Určite nebol procesne prínosný prednes žalobcu, že sporná a znalecky neskúmaná ostala otázka ocenenia projektovej a inžinierskej činnosti. Na tomto mieste treba ale vnímať sentencie, že všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť za zabezpečenie efektívneho postupu znalca, vrátane správneho, vecného a zrozumiteľného vymedzenia jeho úlohy – III. ÚS 111/2001, III. ÚS 174/2002, II. ÚS 72/2003. Ustanovenie kvalifikovaného znalca, schopného odborne posúdiť skutočnosti nevyhnutné pre jeho rozhodnutie je vecou súdu, a preto jeho „nekvalitný“ výber nemôže ísť na vrub účastníka súdneho konania - II. ÚS 67/2003. Dopĺňovanie znaleckého dokazovania v dlhoročnom súdnom procese signalizuje zbytočných prietahov m. m. II. ÚS 100/2003. Pokračovalo „tápanie“ súdu v otázke znaleckého dokazovania - hovoríme o uzneseniach z 19. 02. 2013 a 27. 06. 2013.

Pán [REDACTED] ostal konštruktívne ladený: na posudok z decembra 2013 reagoval promptne a uznanlivo (listom z 10. 01. 2014).

Pojednávalo sa dňa 02. 04. 2014. Právny zástupca žalobcu pokračoval v obštrukciách: sporná a znalecky neskúmaná ostala otázka stavebných naviac-prác na inkriminovanom diele v obci [REDACTED]. Kritizovať v tomto kontexte možno oprávnenne aj súd: ved' žalobca už na pojednávaní 15. 02. 2013 tvrdil, že znalec Ing. [REDACTED] (ktorý

hodnotil realizované stavebné práce), opomenul v znaleckom posudku „práce naviac“. Žalobca použil vetné spojenie: „výhradu máme k tomu, že znalec nezahrnul do záverov prác vedľajšie náklady...“.

2) Po prečítaní súdnej zápisnice z pojednávania dňa 17. 09. 2014 aj elementárne logicky mysliaci človek pochopí, že išlo zo strany súdu o úkon úplne zbytočný a neprínosný. Takto si sám súd podkopáva svoju autoritu.

3) V prítomnosti predvolaného znalca p. Ing. arch. [REDAKOVANÉ] sa potom pojednávalo v decembri 2014. Zámer súdu vypočúť znalca Ing. [REDAKOVANÉ] sa nerealizoval!

Po do-vypočutí znalca Ing. [REDAKOVANÉ] z pozície súdu (dňa 27. 03. 2015) súd dňa 17.04.2015 vyhlásil rozsudok. Pre jeho situačnú nevýstižnosť a arbitrámosť podal p. [REDAKOVANÉ] dňa 21.04.2015 odvolanie.

Odvolať sa aj žalobca – p. [REDAKOVANÉ] ako žalovaná osoba reagoval podaním z 09.06.2015.

4) Trestná činnosť OS v Pezinku pokračovala - súd chybné vyrúbil p. [REDAKOVANÉ] poplatkovú povinnosť.

5) Vieme, že od 10. 07. 2015 je súdny spis na pôde KS Ba (v druhom rade porušovateľa základných práv sťažovateľa). Skoro rok trvalo kým prvostupňový súd „zbalil“ a odoslal spis.

Mnohomesačnú nečinnosť súdu, ak po nej nasledujú jednoduché úkony, nevyžadujúce zvláštnu prípravu nemožno odôvodniť skutkovou a právnou zložitou veci - nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 22/2002.

Napriek nami podanej urgencii k rukám KS Ba z decembra 2016 ostáva KS Ba v danej kauze nečinný.

6) Tvrdíme, že OS v Pezinku od februára 2008 do apríla 2015 pracoval nesústredne a liknavo. To platí aj pre KS Ba od júla 2015.

... - Z rozhodnutia Ústavného súdu SR č. I. ÚS 169/2014 zo dňa 07. 05. 2014 vyplýva že „len“ dĺžka konania na krajskom súde, ktorá nepresiahla trinásť mesiacov je doba akceptovateľná pre rozhodnutie krajského súdu o odvolaní proti rozsudku okresného súdu. V našom prípade je KS Ba nečinný už viac ako dva roky !

Opakujeme a akcentujeme, že v spojitosti s opísaným priebehom procesu na pôde prvostupňového súdu ale aj súdu odvolacieho sa smelo dá konštatovať výrazne neefektívna

organizácia procesu. Konanie OS v Pezinku bolo sedem rokov vedené nekonceptne a konfúzne. Dva roky úplnej pasivity KS Ba sú a priori netolerovateľné.

... Efektívna činnosť súdu, resp. jej smerovanie v duchu rešpektovania ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je kategória dynamická; právoplatné rozhodnutie v konkrétnej veci je ale kategória statická (petrifikujúca), teda taká, ktorá jedine ona vystihuje ústavne garantované právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. právo na prejednanie veci v celkovo primeranej lehote.

7) V našej „afére“ ide o triviálnu otázku ceny stavebného diela Na „rozlusknutie tohto orieška“ v prípade p. ██████████ P. versus firma Ekonomické stavby ale skutočne nebolo potrebné dodnes minúť čas skoro desať rokov.

8) Situáciu zhoršuje už nami spomenutá úplná pasivita odvolacieho KS v Bratislave. Treba si uvedomiť, že spis je od júla 2015 na KS Ba pod č. 9 Co 274/2015 a to bez akéhokoľvek procesného pokroku.

Časový horizont toho, kedy sa účastníkovi konania dostáva konečného rozhodnutia vo veci, je neoddeliteľnou súčasťou meradiel celkovej spravodlivosti podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Čím je tento horizont vzdialenejší, tým viac sa rozostrejú kontúry spravodlivosti ako v očiach dotknutých účastníkov konania, tak aj vo všeobecnom vnímaní verejnosti a verejnej mienky - Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 688/2014 z 04. 02. 2015.

Aktuálne je teda osobitne kritické to, že spis leží neefektívne od júla 2015 na KS Ba (v súdne riešenej v afére ktorá sa súdne rieši už viac ako deväť rokov). Nič nesignalizuje, že by si tam spis ešte „pekný čas“ nepohovel. Vytvorenie právnej istoty je doslova v nedohľadne...

A. Predmetná kauza má výrazné črty celkovo nekonceptného, zbytočne dlhého a v deviatom procesnom roku reálne bezvýsledného sporu. Ved' v plnom rozsahu platí, že stav právnej istoty nastane až právoplatným rozhodnutím v spore. V našom prípade - keď aktivitu by dokonca mal viac vyvíjať žalobca a nie p. ██████████ - ide o učebnicový príklad nevytvorenia právnej istoty, hraničiacim s denegatio iustitiae.

B. K definičným znakom prieťahov v konaní poznamenávame: Ústavný súd SR – III. ÚS 337/2005 a to i v súlade so svojou predchádzajúcou judikatúrou (napr. I. ÚS 57/1997, II. ÚS 74/1997, I. ÚS 70/1998, II. ÚS 813/2000, III. ÚS 44/2001,

I. ÚS 20/2002, II. ÚS 32/2002, IV. ÚS 74/2002, III. ÚS 111/2002, III. ÚS 204/2003) zaujal pozíciu, že pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní a tým aj k porušeniu základného práva (podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. cit. Dohovoru) bude zohľadňovať viaceré kritériá (II. ÚS 74/1997). Nimi sú prioritne:

a) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje. Po podaní žalobného návrhu sťažovateľovho procesného kontrahenta ku OS v Pezinku bolo v r. 2008-2011 úlohou tohto súdu prvej inštancie preskúmať podmienky konania a pripraviť vec tak, aby mohla byť primerane rýchlo rozhodnutá. Samozrejme platila a platí stará právna zásada: *actor venire debet instructor quam reus*. Žalobca /teda firma Ekonomické stavby mala prísť na súd pripravenejšia než žalovaný p. [REDACTED] / sťažovateľ v kontexte tohto podania.

ÚS SR sa už v iných veciach vyjadril, že skutkovo a právne zložitá je napr. také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, žiada ustanovenie znalca s odbornými znalosťami - IV. ÚS 28/2005. No ale ani prípadná zložitosť sporu nezavahuje sudcu všeobecného súdu ústavnej zodpovednosti za prietahy v konaní, ktoré zapríčinil nesprávnou organizáciou svojej práce, nedokonalým poznaním samotnej podstaty veci, nepripravenosťou na pojednávanie, nevyužitím času a nekvalifikovaným vedením procesu bez náležitého zistenia procesne významných skutočností pre dokazovanie - I. ÚS 47/1996. K tomu aj stanovisko: „... hoci ÚS SR principiálne nehodnotí zákonné postupy všeobecného súdu pri dokazovaní, napriek tomu pri skúmaní zbytočných prietahov nemožno považovať za konanie všeobecného súdu, ktoré smeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, zisťovanie len takých skutočností, ktoré v konečnom dôsledku nie sú použiteľné na zákonné a spravodlivé rozhodnutie o veci samej, pričom z doterajšieho priebehu konania je zrejmé, že súd nerealizuje úkony smerujúce k objasneniu skutkových okolností prípadu - II. ÚS 12/2000.

Celková dĺžka súdneho konania by mala v „rozumnej miere“ zodpovedať faktorom, ktoré môžu konanie predlžovať - III. ÚS 49/2001, resp. II. ÚS 57/2001. Je potrebné rozlíšiť konania pomalé (ktoré trvajú dlho z dôvodu zložitosti prejednávanej veci) a konania neefektívne (konania so zbytočnými prietahmi) - I. ÚS 92/1997, ale aj I. ÚS 36/1999, resp. I. ÚS 37/1999. ESL používa vetné spojenie: dĺžka predmetného konania bola prehnaná

a nespĺňala požiadavku „primeranej doby“... - k tomu napr. rozhodnutie v kauze Ondrej Tresa versus Slovensko (Application no. 209/10).

Nevidíme pri danom spore o zaplatenie „ceny stavebných prác“ žiadny moment výraznej právnej a faktickej zložitosti.

Opakujeme a akcentujeme, že vznik vážnych prietáhov v danom prípade spôsobil nesústredenou a nekoncepčnou činnosťou OS v Pezinku, v čase do februára 2008 do apríla 2015 a potom sa k tomu „pridal“ KS Ba svojou až indolenciou dodnes.

b) Druhým základným kritériom je správanie účastníkov súdneho konania (presnejšie povedané skúmanie či správanie sťažovateľa v predmetnej veci podstatným spôsobom neprispelo k predĺženiu predmetného konania): tvrdíme, že pre reálny a efektívny postup všeobecného súdu prvej i druhej inštancie (in concreto OS v Pezinku a KS Ba) nemohol sťažovateľ p. [REDACTED] nič viac urobiť.

c) Tretím kritériom je postup involvovaných všeobecných súdov - teda OS v Pezinku a KS Ba. Tvrdíme, že oba tieto súdy v pertraktovanom prípade pracujú nesústredne, nekoncepčne a teda procesne neefektívne. Stav právnej neistoty na strane p. [REDACTED] p. sťažovateľa (per se ale aj na strane žalobcu s.r.o. Ekonomické stavby) pretrváva.

... Sťažovateľ (kvalifikovane predpísaným spôsobom zastúpený) je si vedomý, že náležitosťou ústavnej sťažnosti je aj skutková a právna konkretizácia potrebná na prijatie veci na ďalšie konanie. Tá musí byť povinne uvedená v rozsahu, v akom by sa ústavná sťažnosť mala prijať na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 ZoUS) - II. ÚS 117/2005. Preto v tejto ústavnej sťažnosti pravdivo opísal existujúcu situáciu. Pravdivosť jeho tvrdení je verifikovateľná obsahom súdneho spisu, vedeného na OS v Pezinku pod č. 9 C 274/2015, resp. KS Ba č. 9 Co 274/2015. Tvrdíme, že z vyššie uvedených skutočností sa dá vyvodiť záver o priamej spojitosti porušenia práv základných práv sťažovateľa p. [REDACTED] s ústavne fixovanými požiadavkami na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Medzi napadnutým postupom OS v Pezinku a KS Ba, teda medzi nesústrednou, nekoncepčnou, ergo procesne neefektívnou prácou so sprievodnými zbytočnými masívnymi prietahmi zo strany oboch súdov na strane jednej a porušenými základnými právami sťažovateľa na strane druhej existuje priama príčinná súvislosť. Postupom porušovateľov 1 a 2 (OS v Pezinku a KS Ba) došlo a dochádza k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci v súdnom konaní bez zbytočných prietáhov a v rozumnom čase.

Porušovatelia konkrétne porušili čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, keď bez zjavných príčin a najmä svojou pasivitou, celkovou pracovnou nesústreďenosťou a neefektívnosťou spôsobili a stále spôsobujú, ba stupňujú sťažovateľovi mimoriadne ťažkosti. Výborne to formuloval Ústavní soud ČR v náleze sp. zn. II. ÚS 851/2007 z 11.06.2009 : účastníci civilního procesu mají mít možnost soustředit se na vlastní činnost více, než na soudní řízení, čímž dochází k naplnění postulátu respektu štátní moci vůči právům občanů...

Opakujeme, že prvoradou ústavnou povinnosťou všeobecného súdu a jeho sudcu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Ústavný súd SR samozrejme akceptoval názor Európskeho súdu pre ľudské práva, že sudca je zodpovedný za prípravu veci a rýchle vedenie konania (napr. kauza Glória Capuano v. Italy, Application no. 9381/81). V rozhodnutí Hans a Mananna Eckle v Germany, Application no. 8130/78 ESLP konštatoval: „od štátu sa vyžaduje, aby jeho orgány s právomocou a príslušnosťou o veci rozhodli a postupovali s náležitou usilovnosťou, aby vec rýchlo vybavili...“ - III. ÚS 9/2000.

Po druhé: účastník občianskeho súdneho konania má legitímne právo očakávať, že súd rozhodujúci v jeho veci pozná právo (iura novit euria) a rozhodne podľa práva, že súd jeho vec správne posúdi a nepôjde cestou omylov - k tomu napr. Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 390/2008 z 23. 04. 2009, resp. I. ÚS 89/1999 a I. ÚS 321/2008. Činnosť OS v Pezinku očividne vykazuje znaky arbitrárnosti: takou je situácia, v ktorej „rozhodca“ jediný právny záver nezdôvodní zo všetkých právnych hľadísk, ktoré prichádzajú do úvahy (k tomu napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 90/2013 z 23. 10. 2013). Každý „rozhodca“ sa vo svojej činnosti musí vyvarovať tendenčnosti a sledovania len jednej línie právnych názorov, lebo taký postup môže mať za následok nepresvedčivosť rozhodnutia, ktorá môže v konečnom dôsledku sklznúť do roviny jeho nepreskúmateľnosti a tak vyvolať účinky porušenia základného práva na súdnu ochranu - k tomu sp. zn. III. ÚS 391/2009.

Po tretie: ak lehotu presahujúcu obdobie troch rokov považuje ÚS SR za neakceptovateľnú na riešenie akejkol'vek zložitej právnej otázky, tým viac žiadna zložitost' veci nemôže ospravedlniť dĺžku konania v našom prípade, bez konečného výsledku a bez verifikovateľného predpokladu vytvorenia stavu právnej istoty. ÚS SR už v istej konkrétnej

veci upresnil, že konanie, ktoré trvá dlhé roky možno spravidla už len na základe jeho posúdenia v globále považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Zdlhavosť konania totiž „rozmazáva“ kontúry kauzy, tlačí dokazovanie do nebulóznej roviny a eskaluje stav právnej neistoty dotknutej osoby do tej miery, že sa jej právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate. Žiadna zložitost' veci totiž nemôže ospravedlniť mnohoročnú dĺžku konania. Takú činnosť súdu nie je možné hodnotiť ako efektívne vedenie súdneho procesu. Vychádzajúc z rímskej zásady *iura novit curia* nemôže mnohoročné neefektívne obdobie ospravedlniť ani náročnosť veci, ani zložitost' právnej úpravy, ani správanie účastníkov konania - III. ÚS 9/2000. ÚS SR zdôraznil, že porušenie základného ústavného práva občana „na prejednanie veci v primeranej lehote“ je neprijateľné aj z hľadiska požiadavky náležitého výkonu spravodlivosti, lebo môže vzbudzovať nedôveru k justícii - III. ÚS 43/2000. Efektívna činnosť súdu, resp. jej smerovanie v duchu rešpektovania ústavne garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces je kategória dynamická: právoplatné rozhodnutie v konkrétnej veci je ale kategória statická (petrifikujúca), teda taká, ktorá jedine on vystihuje ústavne garantované právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. právo na prejednanie veci v celkovo primeranej lehote Na zreteli treba mať - v rámci postulátu lojality SR k EU - aj judikatúru ECHR. Parafrázujeme: v mnohých prípadoch sa Ústavný súd SR zaoberal celkovou dĺžkou konania, namietaného jednou ústavnou sťažnosťou, a to v súlade s prístupom ECHR k skúmaniu obdobných sťažností [napr. kauza Šedý proti Slovenskej republike z 19. decembra 2006, Application no 72237/01, resp. SOFTEL, spol. s r. o. proti Slovenskej republike (č. 1) zo 16. decembra 2008, Application no. 32427/06, alebo Bako proti Slovenskej republike z 15. marca 2005, Application no. 60227/00].

ECHR už opakovane konštatoval, že jeho praxou je preskúmať celkovú dĺžku namietaného konania. ECHR zastáva názor, že prostriedok nápravy podľa článku 35 cit. Dohovoru umožňuje poskytnúť sťažovateľovi primeranú a dostatočnú nápravu iba v tom prípade, keď sa umožňuje preskúmanie konania všeobecného súdu v jeho celku. Požiadavka, že by museli byť podávané osobitné sťažnosti v rôznych časových intervaloch, vo vzťahu ku každej etape procesu, a to počas toho, ako súdne konanie prebiehalo,

eliminovala by preskúmanie dĺžky konania v jej celku a bola by náchylná viesť k výsledkom nezlučiteľným s praxou ECHR.

Vzhľadom na uvedený principiálny pohľad na efektívne súdne konanie slovenských všeobecných súdov ECHR odmieta prijímať námietky Vlády SR, že sťažovateľ sa má pred Ústavným súdom SR osobitne sťažovať na jednotlivé fázy súdneho konania. Ak sťažovateľ formuloval svoju ústavnú sťažnosť spôsobom, ktorý umožňuje Ústavnému súdu SR preskúmať celkovú dĺžku súdneho konania. Ústavný súd SR nesmie vylúčiť zo svojho preskúmania určitú fázu tohto konania. V tomto kontexte chceme ešte akcentovať výstižnú pozíciu ÚS SR (vyjadrenú napr. v Náleze č. I. ÚS 663/2013 z 05. 03. 2014). Citujeme: „všeobecný súd nekonal koncentrovane a bez zbytočných prietáhov. Vzhľadom na uvedené nepovažoval Ústavný súd SR za potrebné poukazovať na jednotlivé obdobia nečinnosti súdu, pretože celková doba takmer sedem rokov, počas ktorej vec sťažovateľa nie je právoplatne skončená, sama o sebe osvedčuje dôvodnosť podanej sťažnosti.“

... Sťažovateľ nevidí žiadnu verifikovateľnú garanciu odstránenia nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti oboch porušovateľov. Nič nezaručuje vytvorenie právnej istoty v dohľadnom čase.

Pre výraznú intenzitu zásahov do práv sťažovateľa a najmä dĺžku ich trvania (spor sa bezvýsledne vedie už viac ako deväť rokov) žiada sťažovateľ, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 9.000,- € (slovom deväťtisíc Eur).

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ako aj na fakt, že obaja porušovatelia svojím postupom porušili ústavne garantované právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, žiadame Ústavný súd SR, aby po náležitom zistení skutkového stavu vyhovel sťažnosti a vydal tento Nález

1. Okresný súd v Pezinku v konaní vedenom pod č. 9 C 24/2010 porušil právo [REDAKOVANÉ]... aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod č. 9 Co 274/2015 porušil právo [REDAKOVANÉ]... aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Krajskému súdu v Bratislave sa v konaní vedenom pod sp.zn.: 9 Co 274/2015 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva primerané finančné zadostúčinenie v sume 9.000,- € (slovom deväťtisíc EUR), z ktorých je Okresný súd v Pezinku povinný vyplatiť mu 7.000,- € a Krajský súd v Bratislave 2.000,- €, obaja porušovatelia do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bratislava IV a Krajský súd v Bratislave sú povinné uhradiť [REDAKOVANÉ]... trovy konania v pomere 2 : 1, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu ADVOKA, s.r.o...»

II.

3. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

4. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Z obsahu sťažnosti, ako i z jej petitu vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy (i) postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2010 a (ii) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 274/2015.

6. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

7. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 24/2010

7.1 Napadnuté konanie sa na okresnom súde skončilo 17. apríla 2015, teda v čase podania s'ťažnosti ústavnému súdu (11. septembra 2017) už netrvalo.

7.2 Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

7.3 Zo samotnej s'ťažnosti vyplýva, že okresný súd v napadnutom konaní „17.04.2015 vyhlásil rozsudok“, teda uvedeného dňa bolo konanie na tomto súde skončené. S'ťažovateľ sa napriek tomu na ústavný súd obrátil so svojou s'ťažnosťou až podaním z 3. septembra 2017, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý s'ťažovateľ označil za účastníka konania, už netrvalo a konanie o jeho s'ťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

7.4 Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože s'ťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď

v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jeho právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

8. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 274/2015

8.1 Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

8.2 Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad vyvoditeľných z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

8.3 Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8.4 Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil možnosť podať sťažnosť na prietahy v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z.

o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

8.5 Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní v zmysle zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

8.6 Keďže zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ – ktorý je kvalifikovane právne zastúpený – sťažnosť na prietahy v konaní pred krajským súdom nepodal a ani netvrdí, že ju nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu jeho sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ústavný súd, opierajúc sa o svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 44/03,

II. ÚS 7/04, II. ÚS 107/04), dospel k záveru, že vzhľadom na okolnosti prípadu (napr. nedoručenie rozsudku) niet dôvodu predpokladať, že by využitie sťažnosti podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch neumožnilo účinnú ochranu základného práva sťažovateľa priznaného mu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto bolo potrebné jeho sťažnosť v tejto časti odmietnuť z dôvodu neprípustnosti.

9. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2018